

KOMUNIKAT O PRZYJĘCIU PRZEZ RZĄD RP MAPY DROGOWEJ TRANSFORMACJI KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Tomasz Szczygielski
Politechnika Warszawska, IBS

W dniu 17 września 2019 Rada Ministrów przyjęła projekt Mapy Drogowej GOZ, którego przygotowanie koordynowało Ministerstwo Technologii i Przedsiębiorczości.

Treść przyjętego dokumentu dostępna jest pod linkiem:
<https://www.gov.pl/web/przedsiębiorczosc-technologia/rada-ministrow-przyjela-projekt-mapy-drogowej-goz>

Mapa Drogowa składa się z pięciu rozdziałów, z których pierwszy poświęcony jest zrównoważonej produkcji przemysłowej. Wskazuje trendy w produktywności zasobowej w kraju w relacji do PKB i konsumpcji surowców. Pokazuje statystykę odpadów wytwarzanych w Polsce na przykładzie roku 2017. W pierwszej kolejności odnosi się do odpadów z górnictwa, energetyki i przemysłu przetwórczego.

Jako pierwsze działanie do realizacji w ramach GOZ w Polsce wskazuje **„Analizę potencjału i propozycja zmian legislacyjnych w celu zwiększenia gospodarczego wykorzystania ubocznych produktów spalania (UPS)”**

Jako drugie działanie wskazuje: **„Opracowanie wytycznych dotyczących Bezodpadowej Energetyki Węglowej (BEW) mającej na celu zminimalizowanie środowiskowych uciążliwości towarzyszących wydobyciu węgla oraz wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepłej ze spalania węgla”**

Działanie trzecie i czwarte dotyczy opracowań dotyczących powołania platformy na surowce wtórne i określenia potencjału wykorzystania hałd z przemysłu przetwórczego i wydobywczego.

Rozszerzona odpowiedzialność producenta, to zobowiązanie producenta do zbierania i zagospodarowania odpadów powstałych z produktów, jakie wprowadza na rynek. Stanowi wdrożenie zasady „zanieczyszczający płaci”. Jest także wsparciem dla producenta do uwzględniania całego cyklu życia surowca, z którego

wytworzony jest produkt. Związane jest z tym podniesienie poziomów odzysku odpadów.

Środowiskowa ocena cyklu życia, wskazana jest jako jedno z podejść do oceny oddziaływania na środowisko produktu lub działalności gospodarczej.

Dostrzeżenie surowców antropogenicznych i nadanie im priorytetu w Mapie GOZ jest wyzwaniem dla nas i szansa na stworzenie warunków do pracy z UPS, o które zabiegały minione pokolenia naukowców i praktyków pracujących na rzecz gospodarczego wykorzystania zasobów mineralnych z energetyki. Przed nami praca nad wskaźnikami GOZ w Polsce oraz praktyczną realizacją wskazanych działań.

Rozdział drugi to zrównoważona konsumpcja polegając na zaspokojeniu podstawowych potrzeb człowieka przy jednoczesnym minimalizowaniu zużycia zasobów naturalnych oraz ograniczaniu powstawania odpadów i emisji. Omówiono odpady komunalne i plany zwiększania odzyski poszczególnych frakcji i ograniczania składowania.

Baczną uwagę zwraca się na marnotrawstwo żywności i wysoką piątą pozycję Polski w tym niechlubnym rankingu.

Edukacja wskazana jest jako klucz do powodzenia transformacji w kierunku GOZ.

Trzeci rozdział poświęcony jest biogospodarce, czyli biologicznym cyklom życia. „Biogospodarka zakłada zarządzanie zasobami odnawialnymi w sposób optymalny, odpowiedzialny i zrównoważony. Oznacza to, że zasoby te powinny być wykorzystywane w sposób najkorzystniejszy pod względem ekonomicznym i środowiskowym przy uwzględnieniu zasady, że najważniejszym produktem jest żywność. Ponadto, należy nimi gospodarować w taki sposób, aby zapewnić pełną możliwość regeneracji zasobów, w tym gleby, wód powierzchniowych i powietrza.” Składają się na nią rolnictwo, leśnictwo i rybactwo, przemysł spożywczy, paszowy, leśno-drzewny, celulozowo-papierniczy, farmaceutyczny, tekstylny, budownictwo, kosmetyczny, paliwowy, recykling organiczny i inne. Dotyczy to także energetyki odnawialnej.

W rozdziale czwartym Dokument wskazuje nowe modele biznesowe i działania wspierające ich powstawanie.

W rozdziale piątym Mapa Drogowa wspomina tylko o wdrażaniu, monitorowaniu i finansowaniu GOZ. Wydaje się, że projekt oto-GOZ, dookreśli te obszary do poziomu zrozumiałego dla przemysłu i przedsiębiorstw zainteresowanych przemianą w kierunku zamykania własnych obiegów.

Tylko aktywna, wspólna praca nad poszczególnymi działaniami wskazanymi w dokumencie doprowadzić może do stworzenia warunków Pierwszeństwa dla Wtórnych a skutek tego Bezodpadowej Energetyki Węglowej.